

s oprávněním vlastníka pozemku neb správce veřejného statku volně nakládati nemovitostí, v níž jest telegraf umístěn, i kdyby snad zákonodárce byl měl při ustanoveních prvých dvou odstavců § 8 na mysli veškeré případy, kdy zařízení telegrafní se střetne se zařízením silničním, melioračním, plynovody, kanály a pod., bez rozdílu, tedy i případy prakticky nejběžnější, kdy takováto zařízení provádí ve svém pozemku sám jeho vlastník nebo ve veřejném statku sama správa tohoto veřejného statku. Správnost tohoto výkladu potvrzuje ostatně i znění 1. odst. § 9, ve kterém se výslovně činí rozdíl mezi správami nebo vlastníky postižených nemovitostí a držiteli zasažených práv věcných a mezi držiteli jinakých zařízení a citací §§ 3 a 8 se na odlišné postavení těchto subjektů poukazuje.

V konkrétním případě vznesl správce veřejného statku požadavek, aby telegrafní správa byla zavázána provésti svým nákladem zabezpečení jeho budoucích zařízení ve veřejném statku proti účinkům, které by plynuly z existence telegrafu. Jestliže žal. úřad tento požadavek zamítl s poukazem na § 8 zák. č. 33/1922 Sb., posoudil podle toho, co bylo výše uvedeno, věc nesprávně a musilo proto býti nař. rozhodnutí zrušeno podle § 7 zák. o ss.

Nebylo při tom věci nss-u řešiti otázku, zdali poměr telegrafní správy k budoucím zařízením v dopravní cestě měl býti řešen již v řízení, jež bylo zakončeno nař. rozhodnutím, či nemělo-li řešení tohoto poměru býti vyhraženo teprve řízení, jež jest upraveno v § 3 odst. 4 cit. zák. o užití dopravních cest a nemovitostí pro telegrafy, neboť tato otázka nebyla na spor vznesena.

### Č. 11.141.

**Cesty. — Samospráva obecní: I. Obec může jako pán a správce veřejných komunikací obecních vydati zákaz užívání obecních komunikací vozidly určitého druhu (sentinely). — II. Pro otázku, může-li pán a správce silnice zakázati její užívání nad meze určené věnováním, jest zcela bez významu okolnost, že určité vozidlo bylo policejně schváleno.**

(Nález ze dne 14. března 1934 č. 5300.)

**Prejudikatura:** srov. Boh. A 8348/30.

**Věc:** Obec K. proti zemskému úřadu v Praze o zákaz jízdy sentinalem.

**Výrok:** Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

**Důvody:** Výměrem z 26. června 1930 oznámil městský úřad v K. Josefu H. v P., že se městská rada usnesla vzhledem k tomu, že provozem jeho parního nákladního vozu-sentinelu jsou ohrožovány městské silnice, resp. potrubí v nich uložená a zejména městské mosty, zakázati provoz tohoto parního vozu po silnicích městských, dokud nebudou



mosty přiměřeně zesíleny. Tento zákaz sdělila městská rada zároveň okr. úřadu v Kraslicích s návrhem, aby podle vyhlášky místodržitelství v Praze č. 77/1875 z. z. čes. bylo H. odejmuto povolení k jízdě.

Okr. úřad v Kraslicích vykonal na to šetření na místě samém, při kterém bylo protokolárně konstatováno, že parní nákladní vůz-sentinel, o který šlo, byl na základě zkoušky připuštěn pro jízdu po veřejných silnicích, pročež byla pro něj také vydána příslušná poznávací značka. Rozhodnutím pak z 12. srpna 1930 zrušil okr. úřad, poukávav na zjištění obsažené v protokolu o provedeném šetření, usnesení měst. rady v K. o zákazu jízdy parním vozem Josefa H. po silnicích města K. pro nepřislusnost, ježto k vydání takovéhoho zákazu byl by podle § 21 zák. č. 46/1864 z. z. čes. kompetentní jedině okr. úřad.

Podané odvolání zamítl zem. úřad v Praze z těchto důvodů: Vůz Škoda-sentinel, o který jde, byl úředně vyzkoušen a schválen. Obdržel-li pak jeho majitel osvědčení podle nař. č. 310/1920 Sb., jest oprávněn svého vozidla používati na veřejných cestách. Obec má ovšem právo vydati zákaz jízdy pro určitou kategorii dopravních prostředků podle § 28 bod 3 zák. č. 7/1864 z. z. čes., avšak zákaz nesmí se vztahovati na celé území obce ani na komunikaci průvozní, což by odporovalo pojmu veřejné komunikace. Obec svůj zákaz, daný Josefu H., neomezila na určité komunikace a neurčila pro jeho vozidlo jinou způsobitou komunikaci. Tím omezila nepřipustně Josefa H. v jeho nároku, aby nebyl úplně vylučován z užívání veřejných cest svým dopravním prostředkem, který je vyzkoušen a schválen. Zároveň uložil zem. úřad městu K., aby dalo prohlédnouti technickým znalcem mosty v obvodu města a označilo je zákazem provozu pro všechny dopravní prostředky, jichž váha přesahuje nosnost mostů, nikoli však zákazem pouze pro dopravní prostředky určitého druhu.

O stížnosti podané proti tomuto rozhodnutí uvážil nss takto:

Stížnost vytýká na prvním místě vadu řízení, kterou spatřuje v tom, že ani ve výměru okr. úřadu, ani v rozhodnutí zem. úřadu není uveden zákonný podklad, o nějž se zrušení zákazu jízdy opírá, takže st-ka nemůže své právo řádně hájiti. Tuto námitku nemohl nss uznati důvodnou. Okr. úřad ve svém rozhodnutí, jež bylo odvolací stolicí potvrzeno, výslovně uvedl, že zrušuje usnesení měst. rady pro nepřislusnost, ježto podle § 21 zák. č. 46/1864 z. z. čes. by k podobnému opatření byl příslušný jedině okresní úřad. Vyslovil tudíž okr. úřad, že měst. rada vybočila z rámce své kompetence zákonem jí dané, takže z rozhodnutí je patrné, že okr. úřad vystupoval v této věci ex officio jako úřad dozorčí, k čemuž ovšem žádného podnětu se strany některého interesenta nepotřeboval. Stížnost ostatně sama chápe rozhodování obou stolic správních tak, že rozhodovaly z úřední moci; proto tím, že úřad odvolací neuvedl výslovně právní předpis, o který svůj dozorčí zákrok opřel, nebyla stěžující si obcí způsobena újma, která by jí ztížila obranu jejích práv před nss-em. Vezme-li se v úvahu, že prvá instance výslovně upřela měst. radě v K. kompetenci k vydání zákazu jízdy nákladním vozem-sentinelem a že i stolice odvolací dala zřetelně najevo, že rozhoduje



o nároku obce na její kompetenci, je patrné, že v daném případě šlo o výkon dozorčího práva orgánů státní správy nad činností orgánu samosprávné korporace podle § 102 čes. zřiz. obec. Nelze tedy uznati vadu, stížností vytýkanou, že úřad výslovného právního předpisu necitoval, za vadu podstatnou, takže námitku, jež vidí vadu řízení jen v této okolnosti, bylo nutno jako bezdůvodnou zamítnouti.

Stížnost vytýká však nař. rozhodnutí i nezákonnost. Po názoru stížnosti je sice správné, že motorová vozidla úředně zkoušená a schválená musí býti k dopravě připuštěna, avšak to platí jen o silnicích k tomu určených. Dovolávajíc se pak nář. Boh. A 8348/30, soudí stížnost, že obec K. byla oprávněna zakázati jízdu parním nákladním vozem-sentinellem po silnicích a mostech městských, jichž nosnost nedostačuje pro váhu zmíněného vozu. V souvislosti s tím pokládá pak stížnost za nesprávný názor žal. úřadu, že pro motorová nákladní vozidla, úředně schválená, musí býti v určitém směru nějaká silnice uvolněna, při čemž na podporu toho, že stanovisko žal. úřadu je nesprávné, cituje stížnost opět zmíněný již nález tohoto soudu.

Těmto vývodům stížnosti, třebaže nejsou zcela případně formulovány, musel nss v podstatě dáti za pravdu. Žal. úřad vyslovil v podstatě, že obec není oprávněna vydati všeobecný zákaz jízdy určitými vozidly po svých veřejných cestách, ježto zákaz takový nesmí se vztahovati na silnice průvozní a na celé území obecní. Žalovaný úřad však při tom přehlédl, že obec, zřizujíc obecní cestu neb silnici a věnujíc ji k obecnému užívání, je oprávněna určiti účel a způsob tohoto obecného užívání a tedy i vyloučiti určité způsoby užívání, na př. jízdu určitými vozidly. Jak nss již v nář. Boh. A 8348/30 vyslovil, může tak obec učiniti buď výslovně nebo i konkludentně, zejména tím, že technickou konstrukcí cesty neb silnice dává najevo, že není určena k užívání těžkými silostrojmi, jež bez poškození silničního tělesa mohou projížděti jen po silnicích zvláštní konstrukce. Věnovala-li obec svou silnici jen pro určité způsoby obecného užívání, plyne již z toho její oprávnění zakázati způsoby užívání, jež vybočují z mezí věnování. Zákaz takový vydává jako pán a správce veřejné komunikace, a je při tom lhostejno, zdali by tentýž zákaz mohl snad býti vydán též u výkonu policie silniční.

V případě dnešního sporu vydala stěžující si obec zákaz používání veřejných cest obecních vozidlem určitého druhu. Tím dala najevo, že vydává zákaz z té příčiny, že by používání cest parním nákladním vozem-sentinellem přesahovalo rámec veřejného užívání, který vyplývá z technické konstrukce jejích silnic. Jde tu tedy o zákaz vydaný obcí jakožto pánem a správcem obecních cest a silnic.

Žal. úřad připustil sice, že stěžující si obci zásadně přísluší zákaz jízdy vydati, přiznal jí však toto oprávnění jen s určitým omezením, t. j. že zákaz nesmí se vztahovati na silnice průvozní a že nesmí postihovati celé území obecní. Než toto omezení nemá právního podkladu. Z povahy veřejné komunikace neplyne nikterak, že lze jí používati všelikými způsoby, přes to, že pro ně není určena, a že zejména průvozní komunikace může býti užíváno všemi vozidly bez rozdílu. Není-li v obecním území silnice technicky způsobilé pro dopravu průvozní, lze



tento nedostatek odčinití jen tím, že se způsobilá komunikace nově zřídí nebo dosavadní komunikace pro potřeby průvozní dopravy upraví, nikoli však tím, že se obci nařídí, aby na své silnici připustila vozidla, pro něž silnice, nemajíc dostatečné nosnosti, zřízena není. Pro takovýto rozkaz neposkytuje ani dozorčí předpis § 21 zem. zák. č. 46/1864 základu.

Okolnost, že určité vozidlo bylo policejně schváleno, je pro otázku, zdali pán a správce silnice smí zakázati užívání silnice nad meze určené věnováním, zcela lhostejna.

Po těchto úvahách bylo nař. rozhodnutí, spočívající na právním omylu, zrušiti podle § 7 zák. o ss.

### Č. 11.142.

**Železnice. — Cesty: O vedoucích zásadách stavebního řízení železničního, zvláště při překládání veřejných komunikací.**

(Nález ze dne 14. března 1934 č. 5301.)

V ě c: Okres h.-ský proti ministerstvu železnic o zřízení náhradní komunikace.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Dne 3. července 1931 konala se politická pochůzka a व्यवlastňovací řízení o projektu na rozšíření stanice Z. v rámci stavby II. koleje trati stát. drah Brno-Břeclav. V seznamu cest, vodotečí a umělých staveb, připojeném k projektu a projednaném při této pochůzce, byla pod č. 7 v km 101'755 dráhy vyznačena umělá stavba nadjezdu pro náhradní komunikaci a pod č. 8 přeložení okr. silnice v km 101'755 až 102'170, při čemž bylo navrženo, aby mostní konstrukci silničního nadjezdu udržoval stavebník (státní správa železniční), vozovku však a přeloženou okr. silnici okr. úřad v Hustopeči.

Podle protokolu sepsaného o pochůzce prohlásili zástupcové okresu h.-ského, že zmíněná silniční přeložka s rampami, jež má býti zřízena k nově budovanému nadjezdu v km 101'755 dráhy, ve své šířce 6 m a s vozovkou 4 m nestačí, a žádali, aby byla silniční přeložka rozšířena na 7 m a vozovka na 5 m, a dále aby byl zvětšen poloměr oblouku. Vedle toho uplatňovali zástupcové okresu ještě další požadavky ohledně konstrukce silnice a navrhli, aby nové přeložení silnice i s částí silnice v území dráhy bylo odevzdáno bez břemene a po provedení knihovního pořádku do vlastnictví okresu, kromě oné části silnice, která jest v délce nadjezdu a přilehlých jejích křídel.

Zástupcové projektu železničního uvedli k těmto požadavkům okresu, že rozšíření silniční přeložky a zlepšení poloměru zakřivení nelze provést, ježto tento požadavek není odůvodněn ani zákonitými předpisy, ani poměry komunikačními. Překládaná silnice je totiž také 6 m široká, takže projektovaná přeložka 6 m široká jest plnohodnotnou náhradní